

Introducerande föreläsning/seminarium 3 april 2014
på nätet, adress <https://connect.sunet.se/r2ofoc6ruoi/>

Välkommen till masterkursen Utbildningssociologi, traditioner (kurskod 4UKo28)

Donald Broady <donald.broady@soc.uu.se>
Utbildnings- och kultursociologi (SEC), Uppsala universitet
www.skeptron.uu.se/broady/sec

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

1

Masterkursen Utbildningssociologi, traditioner
Introducerande föreläsning/seminarium 3 april 2014
på nätet, adress <https://connect.sunet.se/r2ofoc6ruoi/>

Välkommen! Vi startar kl 15.15.

Du behöver ha följande till hands:

Broady, Donald (ed.) (1998), *Läsestycken för samhällsvetare*, 5 uppl., Rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi 6.

Laddas ned från:

www.skeptron.uu.se/broady/sec/sec-6.pdf

Gärna också Powerpoint-slajdarna. Laddas ned från:

www.skeptron.uu.se/broady/sec/p-broady-140403-slajdar-utbsoc-trad.pdf

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

2

Försök rita en egen inre karta över fältet av
forskningstraditioner!

Utgå förslagsvis från motsättningar eller polariteter
såsom

Objektivism kontra subjektivism

som sammanhänger med motsättningen

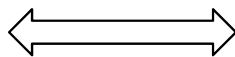
Metodologisk kollektivism kontra metodologisk individualism

(Fler motsättningar, se:

"Appendix: Samhällsvetenskapens eviga frågor" i *Läsestycken för samhällsvetare*, s. 63)

En grov karta över samhällsvetenskapens traditioner

OBJEKTIVISM

SUBJEKTIVISM

Descartes
(1596-1650)

Kant
(1724-1804)

1700

1800

Positivismen, Comte (1798-1857)

Marx (1818-1883)

1900

Durkheimianerna, från 1890-t
Logiska positivismen, från 1920-t
Strukturalismen, från 1950-t

Fenomenologin, Husserl (1859-1938)
Max Weber (1864-1920)
Hermeneutiken, Gadamer (1900-2002)
Rational Action Theory

Foucault, Elias, Bourdieu, Giddens

Ontologi och epistemologi

Viktigt: när vi resonerar om olika forskningstraditioner måste vi hålla isär

- **ontologi** (läran om det som är), och
- **epistemologi** (kunskapsteori, handlar om hur vi får kunskap om det som är. Besläktat med metodologi.)

Exempel:

Ontologiska materialism (strukturalism, individualism etc) innebär ståndpunkten att världen väsentligen är materiell (består av strukturer, bestäms av vad individer har för sig, etc)

Epistemologisk materialism innebär ståndpunkten att vi vinner den säkraste kunskapen om världen ifall vi siktar in oss på studiet av det materiella (av strukturerna, av individernas intentioner och val, etc).

Positivism

Med "positivism" brukar man mena åtminstone tre traditioner.

- **Comtes positivism.**

Bred positivistisk strömning under 1800-talet, i Stockholm t.ex. Anton Nyström.

- **Den logiska positivismen** = den logiska empirismen

Start med Wienkretsen, fr.o.m. slutet 1920-talet (manifestet *Wissenschaftliche Weltauffassung der Wiener Kreis*, 1929, författat av bland andra Otto Neurath och Rudolf Carnap).

- **Den amerikanska empirismen**

Storhetstid 1950- och 1960-talen.

Auguste Comte, se Läsestycken s. 15-18

Auguste Comte (1798-1857)

De tre stadierna:

- det religiösa
- det metafysiska
- det positiva eller vetenskapliga

Auguste Comte (1798-1857)

Cours de philosophie positive (publ. 1830-1842) - innehåll 1

- 1re LEÇON. Exposition du but de ce cours ou considérations générales sur la nature et la destination de la philosophie positive
- 2e LEÇON. Exposition du plan de ce cours ou considérations générales sur la hiérarchie fondamentale des sciences positives
- 3e LEÇON. Considérations philosophiques sur l'ensemble de la science mathématique
- 4e LEÇON. Vue générale de l'analyse mathématique
- 5e LEÇON. Considérations générales sur le calcul des fonctions directes
- 6e LEÇON. Exposition comparative des divers points de vue généraux sous lesquels on peut envisager le calcul des fonctions indirectes
- 7e LEÇON. Tableau général du calcul des fonctions indirectes
- 8e LEÇON. Considérations générales sur le calcul des variations
- 9e LEÇON. Considérations générales sur le calcul aux différences finies

Matematik

Matematisk
analys

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

9

Auguste Comte (1798-1857)

Cours de philosophie positive (publ. 1830-1842) - innehåll 2

- 10e LEÇON. Vue générale de la géométrie
- 11e LEÇON. Considérations générales sur la géométrie spéciale ou préliminaire
- 12e LEÇON. Conception fondamentale de la géométrie générale ou analytique
- 13e LEÇON. De la géométrie générale à deux dimensions
- 14e LEÇON. De la géométrie générale à trois dimensions
- 15e LEÇON. Considérations philosophiques sur les principes fondamentaux de la mécanique rationnelle
- 16e LEÇON. Vue générale de la statique
- 17e LEÇON. Vue générale de la dynamique
- 18e LEÇON. Considérations philosophiques sur les théorèmes généraux de la mécanique rationnelle
- 19e LEÇON. Considérations philosophiques sur l'ensemble de la science astronomique
- 20e LEÇON. Considérations générales sur les méthodes d'observation en astronomie
- 21e LEÇON. Considérations générales sur les phénomènes géométriques élémentaires des corps célestes

Geometri

Analytisk

geometri

2-D geometri

3-D geometri

Allm. fysik

Statik

Dynamik

Astronomi

Elementär
geometrisk
astronomi

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

10

Auguste Comte (1798-1857)

Cours de philosophie positive (publ. 1830-1842) - innehåll 3

22e LEÇON. Considérations générales sur le mouvement de la terre
 23e LEÇON. Considérations générales sur les lois de Képler, et sur leur application à l'étude géométrique des mouvements célestes
 24e LEÇON. Considérations fondamentales sur la loi de la gravitation
 25e LEÇON. Considérations générales sur la statique céleste
 26e LEÇON. Considérations générales sur la dynamique céleste
 27e LEÇON. Considérations générales sur l'astronomie sidérale et sur la cosmogonie positive
 28e LEÇON. Considérations philosophiques sur l'ensemble de la physique
 29e LEÇON. Considérations générales sur la barologie
 30e LEÇON. Considérations générales sur la thermologie physique
 31e LEÇON. Considérations générales sur la thermologie mathématique
 32e LEÇON. Considérations générales sur l'acoustique
 33e LEÇON. Considérations générales sur l'optique
 34e LEÇON. Considérations générales sur l'électrologie

Astronomi

Jordens rörelser

Keplers lagar

Gravitationslagen

Himmelsk statik

Himmelsk dynamik

Mer fysik

Barologi

Värmelära

Akustik

Optik

Elektricitetslära

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

11

Auguste Comte (1798-1857)

Cours de philosophie positive (publ. 1830-1842) - innehåll 4

35e LEÇON. Considérations philosophiques sur l'ensemble de la chimie
 36e LEÇON. Considérations générales sur la chimie proprement dite ou inorganique
 37e LEÇON. Examen philosophique de la doctrine chimique des proportions définies
 38e LEÇON. Examen philosophique de la théorie électro-chimique
 39e LEÇON. Considérations générales sur la chimie dite organique
 Considérations générales sur l'électrologie

Kemi

Fysikalisk kemi

Oorganisk kemi

Organisk kemi

Organisk kemi

Organisk kemi

Organisk kemi

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

12

 **UPPSALA
UNIVERSITET**

Auguste Comte (1798-1857)
Cours de philosophie positive (publ. 1830-1842) - innehåll 5

LES SCIENCES DE LA VIE
 40e LEÇON. Écrite du 1er au 30 Janvier 1836. Considérations philosophiques sur l'ensemble de la science biologique
 41e LEÇON. Écrite du 1er au 6 août 1836. Considérations générales sur la philosophie anatomique
 42e LEÇON. Écrite du 9 au 15 août 1836. Considérations générales sur la philosophie biotaxique
 43e LEÇON. Écrite du 20 novembre au 15 décembre 1837. Considérations philosophiques sur l'étude générale de la vie végétative ou organique
 44e LEÇON. Écrite du 17 au 22 décembre 1837. Considérations philosophiques sur l'étude générale de la vie animale proprement dite
 45e LEÇON. Écrite du 24 au 31 décembre 1837. Considérations générales sur l'étude positive des fonctions intellectuelles et morales, ou cérébrales
 46e LEÇON. Considérations politiques préliminaires sur la nécessité et l'opportunité de la physique sociale, d'après l'analyse fondamentale de l'état politique actuel
 47e LEÇON. Appréciation sommaire des principales tentatives philosophiques entreprises jusqu'ici pour constituer la science sociale
 ...

Livs-vetenskaper
 Biologi
 Anatomisk filosofi
 Botanik
 Zoologi
 Intellektuella och moraliska funktioner

Sociologi

 Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/ 2014-04-03 12

 **UPPSALA
UNIVERSITET**

Auguste Comte (1798-1857)
Cours de philosophie positive (publ. 1830-1842)
 – innehåll, sammanfattn.

Sociologi →

Livsvetenskaper (biologi, botanik, zoologi) →

Kemi (fysikalisk, oorganisk, organisk) →

Fysik (barologi, värmelära, akustik, optik, elektricitetslära) →

Astronomi →

Allmän fysik →

Geometri →

Matematik →

 Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/ 2014-04-03 14

Comte introducerar termen "sociologi"

" * Je crois devoir hasarder, dès à présent, ce terme nouveau, exactement équivalent à mon expression, déjà introduite, de *physique sociale*, afin de pouvoir désigner par un nom unique cette partie complémentaire de la philosophie naturelle qui se rapporte à l'étude positive de l'ensemble des lois fondamentales propres aux phénomènes sociaux."

Comte, Auguste: *Physique sociale. Cours de philosophie positive, leçons 46 à 60* [1839 ff] (ed. Jean-Paul Enthoven). Paris: Hermann, 1975, s. 88

* Je crois devoir hasarder, dès à présent, ce terme nouveau, exactement équivalent à mon expression, déjà introduite, de *physique sociale*, afin de pouvoir désigner par un nom unique cette partie complémentaire de la philosophie naturelle qui se rapporte à l'étude positive de l'ensemble des lois fondamentales propres aux phénomènes sociaux. La nécessité d'une telle dénomination, pour correspondre à la destination spéciale de ce volume, fera, j'espère, excuser ici ce dernier exercice d'un droit légitime, dont je crois avoir toujours usé avec toute la circonspection convenable, et sans cesser d'éprouver une profonde répugnance pour toute habitude de néologisme systématique.

Övers.:

"Jag tycker att jag nu måste våga mig på denna nya term [sociologi], som exakt motsvarar uttrycket *social fysik* som jag infört tidigare, för att vara i stånd att sätta ett enda unikt namn på den komplementära del av naturfilosofin som avser det positiva studiet av den samling fundamentala lagar vilka är de sociala fenomenens egna."

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

15

A. Comte,
Catéchisme
positiviste, 1852

RÉPUBLIQUE OCCIDENTALE
Ordre et Progrès. — Vivre pour autrui.

CATÉCHISME POSITIVISTE

ou

SOMMAIRE EXPOSITION DE LA RELIGION UNIVERSELLE

EN ONZE ENTRETIENS SYSTÉMATIQUES

entre une Femme et un Prêtre de l'HUMANITÉ.

Par Auguste COMTE

Auteur du *Système de philosophie positive*
et du *Système de politique positive*.

L'Amour pour principe ;
L'Ordre pour base
Et le Progrès pour but.

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

A. Comte, *Catéchisme
positiviste*, 1852

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

CALENDRIER POSITIVISTE
POUR UNE ANNÉE QUELCONQUE,
OU
TABLEAU CONCRET DE LA PRÉPARATION HUMAINE.

PREMIER MOIS MOÏSE LA THÉOCRATIE INITIALE		DEUXIÈME MOIS HOMÈRE LA POÉSIE ANCIENNE	
Lundi ..	1 Prométhée.	Hésiode.	
Mardi ..	2 Hercule	Tyrtée	Sapho.
Mercredi	3 Orphée.	Anacréon.	
Jeudi ..	4 Ulysse.	Pindare.	
Vendredi	5 Lycorgue.	Sophocle	Euripide.
Samedi	6 Romulus.	Thésocle	Longus.
Dim.	7 NUMA.	ESCHYLE.	
	8 Bélus	Scopas.	
	9 Sésostris.	Zeuxis.	
	10 Menou.	Icinius.	
	11 Cyrus.	Praxitèle.	
	12 Zoroastre.	Lysippe.	
	13 Les Druides	Apelle.	
	14 BOUDDHA.	PHIDIAS.	
	15 Fo-Hi.	Esopé	Pilpil.
	16 Lao-Tseu.	Plaute.	
	17 Meng-Tseu.	Térence	Méandre.
	18 Les théocrates du Tibet.	Plaute.	
	19 Les théocrates du Japon.	Juvénal.	
	20 Manco-Capac	Lucien.	
	21 CONFUCIUS.	ARISTOPHANE.	
Maridi ..	22 Abraham	Ennius.	
Païridi ..	23 Samuel.	Lucrèce.	
Fiïridi ..	24 Salomon	David.	
Fratriidi	25 Isale.	Tibulle.	
Domidi ..	26 Saint Jean-Baptiste.	Ovide.	
Matridi ..	27 Haroun-al-Raschid ..	Lucain.	
H U M A -	28 MAHOMET.	VIRGILE.	
NIDI.			

2014-04-03

17

A. Comte,
*Catéchisme
positiviste*,
1852

Donald

CALENDRIER POSITIVISTE
POUR UNE ANNÉE QUELCONQUE,
OU
TABLEAU CONCRET DE LA PRÉPARATION HUMAINE.

TROISIÈME MOIS ARISTOTE LA PHILOSOPHIE ANCIENNE		QUATRIÈME MOIS ARCHIMÈDE LA SCIENCE ANCIENNE	
Lundi ..	1 Anaximandre.	Théophraste.	
Mardi ..	2 Anaximène.	Hérophile.	
Mercredi	3 Héraclite.	Érasistrate.	
Jeudi ..	4 Anaxagore.	Celse.	
Vendredi	5 Démocrite	Galien.	
Samedi	6 Hérodote.	Avicenne	Averroès.
Dim.	7 THALES.	HIPPOCRATE.	
	8 Solon.	Euclide.	
	9 Xénophane.	Aristote.	
	10 Empédocle.	Théodose de Bythinie.	
	11 Thucydide.	Héron	Ctésibius.
	12 Archytas	Peppon.	
	13 Apollonius de Tyane.	Diophante.	
	14 PYTHAGORE.	APOLLONIUS.	
	15 Aristippe.	Budose	Aratus.
	16 Antisthène.	Pythée	Nicomaque.
	17 Zénon.	Aristarque	Bérose.
	18 Cicéron	Ératosthène	Savigne.
	19 Epicurte	Ptolémée.	
	20 Tacite.	Almagest	Nasir-Eddin.
	21 SOCRATE.	HIPPARQUE.	
Maridi ..	22 Xénocrate.	Varron.	
Païridi ..	23 Philon d'Alexandrie.	Columelle.	
Fiïridi ..	24 Saint Jean l'Évangéliste.	Vitrue.	
Fratriidi	25 Saint Justin	Synéon.	
Domidi ..	26 Saint Clément d'Alexandrie.	Frontin.	
Matridi ..	27 Origène	Plutarque.	
H U M A -	28 PLATON.	PLINE l'Ancien.	
NIDI.			

CALENDRIER POSITIVISTE
POUR UNE ANNÉE QUELCONQUE,
OU
TABLEAU CONCRET DE LA PRÉPARATION HUMAINE.

CINQUIÈME MOIS CÉSAR LA CIVILISATION MILITAIRE		SIXIÈME MOIS SAINT PAUL LE CATHOLICISME	
Lundi ..	1 Miltiade.	Saint Luc	Saint Jacques.
Mardi ..	2 Léonidas.	Saint Cyprien.	
Mercredi	3 Aristide.	Saint Athanasie.	
Jeudi ..	4 Cimón.	Saint Jérôme.	
Vendredi	5 Xénophon.	Saint Ambroise.	
Samedi	6 Phocion	Saint Monique.	
Dim.	7 THÉMISTOCLE.	SAINT AUGUSTIN.	
	8 Périclès.	Constantin.	
	9 Philippe.	Théodose.	
	10 Démosthène.	Saint Chrysostome ..	Saint Basile.
	11 Prothème Lagus.	Sainte Pulchérie	Marcien.
	12 Philopémen.	Sainte Geneviève de Paris.	
	13 Polybe.	Saint Grégoire le Grand.	
	14 ALEXANDRE.	HILDEBRAND.	
	15 Junius Brutus.	Saint Benoît	Saint Antoine.
	16 Camille	Saint Boniface	Saint Aurélien.
	17 Publius	St Isidore de Séville ..	St Bruno.
	18 Annibal.	Landfranc	Saint Anselme.
	19 Paul-Émile.	Héloïse	Blaise.
	20 Marius	Les arch. du moyen âge	St Bénés.
	21 SCIPION.	SAINT BERNARD.	
Maridi ..	22 Auguste	Mélie.	St François Xav. Ignace de Loyola.
Païridi ..	23 Vespasien	Titus.	St Charles Borrom. Frédéric Barrois.
Fiïridi ..	24 Adrien	Nerva.	St Thérese, Ste Catherine, de Sienne.
Fratriidi	25 Antonin	Marc-Aurèle.	St Vinc. de Paul, L'abbé de L'Épée.
Domidi ..	26 Papinien	Ulpien.	Bourdaloue
Matridi ..	27 Alexandre-Sévère.	W. Penn.	Claude Flcury.
H U M A -	28 TRAJAN.	BOSSUET.	G. Fux.
NIDI.			

2014-04-03

CALENDRIER POSITIVISTE
POUR UNE ANNÉE QUELCONQUE,
OU
TABLEAU CONCRET DE LA PRÉPARATION HUMAINE.

	ONZIÈME MOIS DESCARTES LA PHILOSOPHIE MODERNE	DOUZIÈME MOIS FRÉDÉRIC LA POLITIQUE MODERNE
Lundi ..	1 Albert le Grand. <i>Jean de Salisbury.</i>	Marie de Molina.
Mardi ..	2 Roger Bacon <i>Raymond Lulle.</i>	Côme de Médicis l'ancien.
Mercredi	3 Saint Bonaventura <i>Joachim.</i>	Philippe de Comines . <i>Guiziardus.</i>
Jeudi ..	4 Ramus <i>Le cardinal de Cusa.</i>	Isabelle de Castille.
Vendredi	5 Montaigne <i>Erasmus.</i>	Charles-Quint <i>Sixte-Quint.</i>
Samedi	6 Campanella <i>Morus.</i>	Henri IV.
Dim. ...	7 SAINT THOMAS d'Aquin.	LOUIS XI.
	8 Hobbes <i>Spinoza.</i>	Coligny <i>L'Hôpital.</i>
	9 Pascal <i>Gérardus Bruno.</i>	Barneveldt.
	10 Locke <i>Mabius.</i>	Ouvave-Adolphe.
	11 Vauvenargues .. <i>Mme de Lambert.</i>	De Witt.
	12 Diderot <i>Tracy.</i>	Ruyter.
	13 Cabanis <i>Georges Leroy.</i>	Guillaume III.
	14 Le Chancelier BACON.	GUILLAUME le Taciturne.
	15 Grotius <i>Cajus.</i>	Ximenes.
	16 Fontenelle <i>Maugerius.</i>	Sully <i>Osenius.</i>
	17 Vico <i>Herder.</i>	Colbert <i>Louis XIV.</i>
	18 Féret <i>Winckelmann.</i>	Walpole <i>Mazarin.</i>
	19 Montesquieu <i>d'Aguesson.</i>	D'Aranda <i>Pombal.</i>
	20 Buffon <i>Oken.</i>	Turgot <i>Campanius.</i>
	21 LEIBNIZ.	RICHÉLIEU.
Maridi ..	22 Robertson <i>Gibbon.</i>	Sidney <i>Lambert.</i>
Pañidi ..	23 Adam Smith <i>Dumoy.</i>	Franklin.
Fiñidi ..	24 Kant <i>Fichte.</i>	Washington <i>Kosciusko.</i>
Frñidi ..	25 Condorcet <i>Ferguson.</i>	Jefferson.
Domidi ..	26 Joseph de Maistre <i>Bonald.</i>	Bolívar <i>Toussaint-Louverture.</i>
Matridi ..	27 Hegel <i>Sophie Germain.</i>	Francis.
H U M A -	28 HUME.	CROMWELL.
NIDI.		

Donald Br

CALENDRIER POSITIVISTE
POUR UNE ANNÉE QUELCONQUE,
OU
TABLEAU CONCRET DE LA PRÉPARATION HUMAINE.

	TREIZIÈME MOIS BICHAT LA SCIENCE MODERNE
Lundi ..	1 Copernic <i>Tycho-Brahé.</i>
Mardi ..	2 Kepler <i>Halley.</i>
Mercredi	3 Huyghens <i>Varignon.</i>
Jeudi ..	4 Jacques Bernoulli <i>Jean Bernoulli.</i>
Vendredi	5 Bradley <i>Robner.</i>
Samedi	6 Volta <i>Saunders.</i>
Dim. ...	7 GALILÉE.
	8 Vitte <i>Harriot.</i>
	9 Wallis <i>Fermat.</i>
	10 Clairaut <i>Poisson.</i>
	11 Euler <i>Monge.</i>
	12 D'Alembert .. <i>Daniel Bernoulli.</i>
	13 Lagrange <i>Joseph Fourier.</i>
	14 NEWTON.
	15 Bergmann <i>Schelle.</i>
	16 Priestley <i>Davy.</i>
	17 Caroussin.
	18 Guyton-Morveau <i>Gouffroy.</i>
	19 Berthollet.
	20 Berthollet <i>Ritter.</i>
	21 LAVOISIER.
Maridi ..	22 Harvey <i>Ch. Bell.</i>
Pañidi ..	23 Boërhaave <i>Stahl.</i>
Fiñidi ..	24 Linné <i>Bernard de Jussieu.</i>
Frñidi ..	25 Haller <i>Vico-d'Asyr.</i>
Domidi ..	26 Lamarck <i>Blainville.</i>
Matridi ..	27 Broussais <i>Morgagni.</i>
H U M A -	28 GALL.
NIDI.	

Fête universelle des MORTS.

Régénération universelle des deux principaux rétrogrades
(*Yulien et Bonaparte*), mais seulement pendant la première
demi-génération.

Jour complémentaire.....

Jour additionnel des années bissextiles.....

Après ces quatre collections initiales de la *Fête des Républicains*, et jour exceptionnel pendant sa destination
annuelle pour le culte humanitaire.

2014-04-03

Émile Durkheim, se Läsestycken s. 21-27

Durkheimianerna, första generationen

De mest centrala medarbetarna i första serien av
L'Année sociologique (Vol I-XII, 1896-1912)

Durkheim, É. (1859-1917)

Mauss, M. (1872-1950)

Hubert, H. (1872-1927)

Herz, R. (1881-1915)

Simiand, F. (1873-1935)

Halbwachs, M. (1877-1945)

Bourgin, H. (1874-1955)

Bouglé, C. (1870-1940)

Lapie, P. (1869-1927)

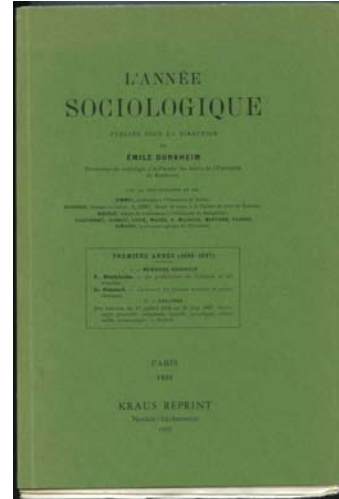
Parodi, D. (1870-1955)

Fauconnet, P. (1874-1938)

Davy, G. (1885-1976)

Senare tillkom bland andra:

Granet, M. (1884-1940) och Lévy-Bruhl, L. (1857 – 1939)

Émile Durkheims tredelning i konst, praktisk teori och vetenskap

- **Konst** (*art*, t.ex. *éducation*, dvs. undervisning eller fostran)
- **Praktisk teori** (*théorie pratique*, t.ex. *pédagogie*, dvs. vägledning för den som undervisar eller uppfostrar)
- **Vetenskap** om bildning, utbildning, undervisning, fostran (*science de l'éducation*)

Se É. Durkheim: "Pédagogie", pp. 1538-1543 i *Nouveau dictionnaire de pédagogie et d'éducation primaire* (ed. Ferdinand Buisson), Hachette, Paris, 1911.

Omtryck som "L'éducation sa nature et son rôle". pp. 35-73 i E. Durkheim, *Éducation et sociologie* [1922] (ed. Paul Fauconnet), Alcan, Paris, 2 uppl. 1926 och många senare upplagor. Eng. övers.

"Education: Its nature and its role", publicerad i flera sammanhang, bl.a. i E. Durkheim, *Education and Sociology*, 1956 och många senare upplagor, s. 61-90.

Samt É. Durkheim: *L'éducation morale* [1925]. Paris: P.U.F., 1974, pp. 1 f.

Durkheim om konst, praktisk teori och vetenskap

Eftersom det är såsom pedagog jag kommer att tala om moralisk fostran, tycks det mig nödvändigt att noggrant visa vad man bör förstå med pedagogik. Tidigare har jag inledningsvis visat att pedagogiken inte är en vetenskap; inte så att en undervisningsvetenskap vore omöjlig, men pedagogiken är icke denna vetenskap. Distinktionen är nödvändig för att vi inte skall döma pedagogiska teorier enligt kriterier som enbart är tillämpliga på i egentlig mening vetenskaplig forskning. Inom vetenskapen gäller det att forska så besinningsfullt som möjligt. Man behöver inte vara färdig på given tid. Pedagogiken däremot kan inte kosta på sig att vara lika tålmodig. Den har att ge svar på vitala nödvändigheter som inte tål någon väntan. När en förändring i miljön kräver ett därtill avpassat handlande från vår sida, kan detta inte uppskjutas. Allt som pedagogiken kan och bör göra, är att så medvetet som möjligt samla all den information som vetenskapen vid varje given tidpunkt ställer till hans förfogande för att vägleda handlandet. Mer än så kan inte begäras av honom.

Men om således pedagogiken inte är en vetenskap, så är den heller inte en konst. Konsten är en skapelse av vanor, praktiker, organiserade färdigheter. Konsten att fostra och undervisa är inte pedagogik, utan denna konst är fostrarens handlag, lärarens praktiska erfarenhet.

Det rör sig här om två ting, så klart åtskilda att man kan vara en tämligen god lärare och samtidigt föga lämpad för pedagogiska spekulationer. Omvänt kan pedagogiken sakna varje praktisk duglighet. Vi skulle ogärna anförtrött en skolklass åt vare sig Montaigne eller Rousseau, och Pestalozzis upprepade fiaskon visar hur bristfälligt han behärskade konsten att fostra och undervisa. Pedagogiken är således någonting mitt emellan konst och vetenskap. Den är inte konst, ty den är inget system av organiserade praktiker, utan ett system av idéer som förhåller sig till dessa praktiker. Den är en uppsättning teorier. Därvidlag närmar den sig

vetenskapen. Vetenskapliga teorier har dock som enda mål att uttrycka det reella, medan pedagogiska teorier har det omedelbara syftet att vägleda beteendet. Även om pedagogiken inte skall förväxlas med själva handlandet, står den ändå handlandet nära därigenom att den utgör en förberedelse för detsamma. Pedagogikens existensberättigande står att finna i handlandet. Det är denna sammansatta natur jag försökt uttrycka genom att tala om pedagogiken som en praktisk teori. Det är denna natur som avgör vilka slags tjänster vi kan vänta oss av pedagogiken. Pedagogiken är inte praktik och kan följaktligen inte undvara praktiken. Däremot kan den upplysa praktiken. Den är således nyttig i den grad som den yrkesmässiga erfarenheten har nytta av reflexion.

Om pedagogiken överskrider gränserna för sin legitima domän, om den gör anspråk på att träda i erfarenhetens ställe, att utfärda färdiga recept som praktiken blott behöver tillämpa mekaniskt, urartar den till godtyckliga konstruktioner. Om å andra sidan erfarenheten avstår från varje pedagogisk reflexion, så urartar denna erfarenhet i sin tur till blind rutin eller faller offer för okunnig reflektion utan metod. Ty pedagogiken är ytterst inget annat än den reflexion som är så metodisk och underbyggd som möjligt och som ställes i undervisningspraktikens tjänst.

Ur *Läsestycken för samhällsvetare i urval och översättning av Donald Broady*, SEC Report 6, Uppsala universitet, 5 uppl. okt 1998, p. 27.
<http://www.skeptron.uu.se/broadys/sec/sec-6.pdf>

Övers. från Émile Durkheim: *L'éducation morale* [1925]. Paris: P.U.F., 1974, pp. 1 f.

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broadys/sec/

2014-04-03

Durkheims metodregler

Durkheim om sociala fakta:

"[Les faits sociaux] consistent en des manières d'agir, de penser et de sentir, extérieures à l'individu, et qui sont douées d'un pouvoir de coercition en vertu duquel ils s'imposent à lui."

Émile Durkheim: *Les règles de la méthode sociologique* [1895].
Paris: P.U.F., 20 uppl. 1981, p. 5

Övers. [Sociala fakta] består av sätt att handla, tänka och känna som är utvärtes i förhållande till individen och som med tvångsmakt tvingar sig på individen.

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broadys/sec/

2014-04-03

24

Durkheims metodregler

Ur Émile Durkheim: "Les règles de la méthode sociologique", 1894, nyare utgåvor bl.a. på P.U.F, Paris, 1981. Sv. övers. *Sociologins metodregler*, 1978.

La première règle et la plus fondamentale est de considérer les faits sociaux comme des choses
(1981, s. 15, motsv. sv. övers. s. 29)

Övers.: Den första regeln, och den mest grundläggande, är att betrakta sociala fakta som ting.

Durkheims metodregler, forts.

Le premier de ces corollaires est que : Il faut écarter systématiquement toutes les prénotions.
(1981, s. 31, motsv. sv. övers. s. 31)

Övers.: Den första av dessa följsatser är: man måste systematiskt avlägsna alla förutfattade föreställningar.

La cause déterminante d'un fait social doit être cherchée parmi les faits sociaux antécédents, et non parmi les états de la conscience individuelle.
(1981, s. 109, motsv. sv. övers. s. 91)

Övers.: Den determinerande orsaken till ett socialt faktum bör sökas bland de föregående sociala fakta, och icke hos det individuella medvetandets tillstånd.

Illustration av Durkheims metodregel att förklaringen till ett socialt faktum bör sökas bland andra sociala fakta

Social nivå

Mobbningen minskar
i svenska skolor

Utsagornas nivå

(Begreppet utsagor, *énoncés*,
är inte Durkheims men
viktigt för Foucault)

Psykologisk nivå

(Här beaktas avsikter, intentioner)

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

27

Illustration av Durkheims metodregel att förklaringen till ett socialt faktum bör sökas bland andra sociala fakta

Social nivå

Mobbningen minskar
i svenska skolor

Utsagornas nivå

(Begreppet utsagor, *énoncés*,
är inte Durkheims men
viktigt för Foucault)

Psykologisk nivå

(Här beaktas avsikter, intentioner)

Lärarnas avsikter

Mobbarnas eller den
mobbades intentioner

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

28

Illustration av Durkheims metodregel att förklaringen till ett socialt faktum bör sökas bland andra sociala fakta

Social nivå

Mobbningen minskar
i svenska skolor

Utsagornas nivå

(Begreppet utsagor, *énoncés*,
är inte Durkheims men
viktigt för Foucault)

Psykologisk nivå

(Här beaktas avsikter, intentioner)

~~Lärarnas avsikter~~

~~Mobbarnas eller den
mobbadas intentioner~~

 Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

29

Illustration av Durkheims metodregel att förklaringen till ett socialt faktum bör sökas bland andra sociala fakta

Social nivå

Mobbningen minskar
i svenska skolor

Utsagornas nivå

(Begreppet utsagor, *énoncés*,
är inte Durkheims men
viktigt för Foucault)

Skrivningar i läroplanen

Skrivningar i skolornas handlings-
planer eller åtgärdsplaner

Psykologisk nivå

(Här beaktas avsikter, intentioner)

~~Lärarnas avsikter~~

~~Mobbarnas eller den
mobbadas intentioner~~

 Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

30

Illustration av Durkheims metodregel att förklaringen till ett socialt faktum bör sökas bland andra sociala fakta

Social nivå

Mobbningen minskar
i svenska skolor

Utsagornas nivå

(Begreppet utsagor, *énoncés*,
är inte Durkheims men
viktigt för Foucault)

~~Skrivningar i läroplanen~~

~~Skrivningar i skolornas handlings-
planer eller åtgärdsplaner~~

Psykologisk nivå

(Här beaktas avsikter, intentioner)

~~Lärarnas avsikter~~

~~Mobbarnas eller den
mobbadas intentioner~~

Illustration av Durkheims metodregel att förklaringen till ett socialt faktum bör sökas bland andra sociala fakta

Social nivå

Ändrade kollektiva före-
ställningar i samhället

Ändrad elevrekrytering,
andra hemmiljöer

Maktförskjutningar
inom lärarkåren

Mobbningen minskar
i svenska skolor

Utsagornas nivå

(Begreppet utsagor, *énoncés*,
är inte Durkheims men
viktigt för Foucault)

~~Skrivningar i läroplanen~~

~~Skrivningar i skolornas handlings-
planer eller åtgärdsplaner~~

Psykologisk nivå

(Här beaktas avsikter, intentioner)

~~Lärarnas avsikter~~

~~Mobbarnas eller den
mobbadas intentioner~~

Talcott Parsons, se Läsestycken s. 45-47

Portalfiguren för strukturfunktionalismen

Parsons, Talcott: "The School Class as a Social System:
 Some of its functions in American society",
Harvard Ed. Rev., Vol XXIX, No. 4, 1959, pp 297-318.
 Omtryck bl. a. T. Parsons: *Social structure and
 Personality*. London: The Free Press/Macmillan, 1964.

Tre förgrundsfigurer inom subjektstilosofin – extremt förenklat

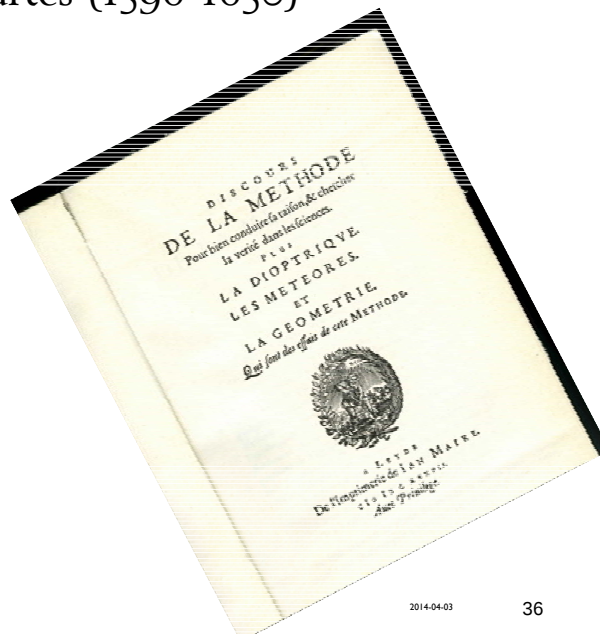
Enl. Descartes:
 Strikt åtskillnad
 mellan jaget som
 tänker (cogito) och
 den substans som
 har utbredning.
 Tänkandet är enda
 fasta grunden för
 säker kunskap.

Enl. Kant:
 Vi kan inte vinna
 kunskap om världen
 annat än genom
varseblivnings-
formerna (rum, tid)
 och förstånds-
kategorierna
 (kvantitet/kvalitet,
 orsak/verkan etc)

Enl. Husserl (dvs
 fenomenologin):
 Tänkandet och varse-
 blivningen alltid
 riktad mot något, dvs
 jaget sammanbundet
 med intentionella
 objekt (fenomen,
 sakerna i omvärlden
 sådana de framträder
 för oss).

René Descartes, se Läsestycken s. 20

René Descartes (1596-1650)

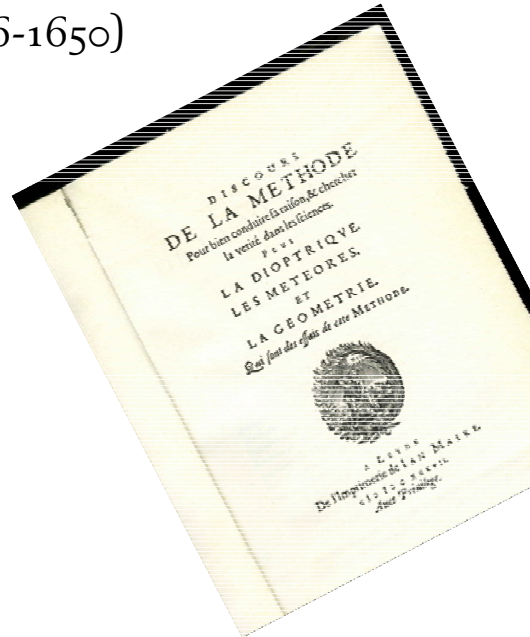

Descartes (1596-1650)

*Discours de la méthode
 pour bien conduire sa
 raison, & chercher la
 verité dans les sciences.
 Plus la Dioptrique, les
 Météores et la Géometrie,
 qui sont les Essais
 de cete Méthode (1637)*

Ungefärlig övers:
 Utläggning om metoden för
 att rätt styra sitt förnuft och
 för att söka sanningen i
 vetenskaperna. Plus
 dioptriken, läran om
 himlafenomenen och
 geometrin, vilket är de
 Försök där denna Metod
 prövas.

 Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

2014-04-03

37

*René Descartes: Discours
 de la méthode pour bien
 conduire sa raison, &
 chercher la verité dans les
 sciences. Plus la
 Dioptrique, les Météores
 et la Géometrie, qui sont
 les Essais de cete
 Méthode (1637)*

LA DIOPTRIQUE

Discours Premier.

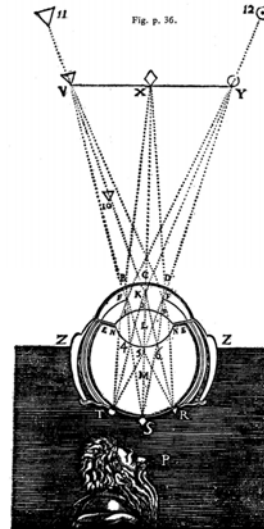
DE LA LUMIERE.

Toute la conduite de nostre vie depend de nos
 sens, entre lesquels celui de la veüe estant le plus
 vniuersel & le plus noble, il n'y a point de doute
 que les inuentions qui seruent a augmenter sa puis-
 sance, ne soyent des plus vtils qui puissent estre.
 Et il est malaisé d'en trouuer aucune qui l'augmente
 dauantage que celle de ces merueilleuses lunettes
 qui, n'estant en vſage que depuis peu, nous ont desia
 decouvert de nouveaux astres dans le ciel, & d'autres
 nouveaux obiets dessus la terre, en plus grand
 nombre que ne font ceus que nous y auions veus

 Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

*René Descartes: Discours
 de la méthode pour bien
 conduire sa raison, &
 chercher la vérité dans les
 sciences. Plus la
 Dioptrique, les Météores
 et la Géométrie, qui sont
 les Essais de cete
 Méthode (1637)*

116 OEVRES DE DESCARTES. 37.
 VXY, au moins si vous faites en forte que cet œil

retiene la figure naturelle, proportionnée a la distance

2014-04-03

*René Descartes: Discours
 de la méthode pour bien
 conduire sa raison, &
 chercher la vérité dans les
 sciences. Plus la
 Dioptrique, les Météores
 et la Géométrie, qui sont
 les Essais de cete
 Méthode (1637)*

LES METEORES

Discours Premier.

DE LA NATVRE DES CORS TERRESTRES.

Nous auons naturellement plus d'admiration pour
 les choses qui sont au dessus de nous, que pour celles
 5 qui sont a pareille hauteur ou au dessous. Et quoy que
 les nues n'excedent gueres les sommets de quelques
 montagnes, & qu'on en voye, mesme souuent, de plus
 basses que les pointes de nos clochers, toutefois, a
 cause qu'il faut tourner les yeux vers le ciel pour les
 10 regarder, nous les imaginons si releuées, que mesme
 les Poëtes & les Peintres en composent le thronne de
 Dieu, & font que là il employe ses propres mains a
 ouurir & fermer les portes des vens, a verser la rosee
 15 sur les fleurs, & a lancer la foudre sur les rochers.

*René Descartes: Discours
 de la méthode pour bien
 conduire sa raison, &
 chercher la vérité dans les
 sciences. Plus la
 Dioptrique, les Météores
 et la Géométrie, qui sont
 les Essais de cete
 Méthode (1637)*

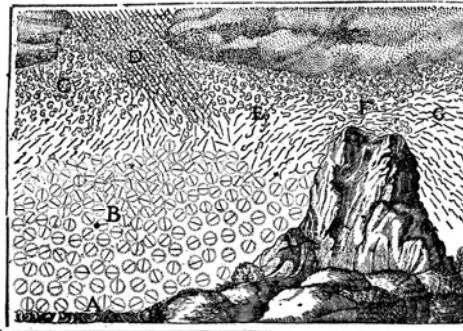
Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

246

OÈUVRES DE DESCARTES.

171-172.

tant a cete matiere subtile, qu'elles puissent estre
 meues par elle en toutes façons. Et la vapeur qui est
 vers D ne peut estre du tout si obscure que celle qui
 est vers C, a cause qu'elle est plus chaude. Comme
 vous voyés qu'en hyuer le froid fait paroistre l'haleine

ou la fueur des cheuaux eschauffés, sous la forme
 d'une grosse fumée fort espaisse & obscure; au lieu
 qu'en esté, que l'air est plus chaud, elle est invisible.
 Et on ne doit pas douter que l'air ne contienne fouvent

*René Descartes: Discours
 de la méthode pour bien
 conduire sa raison, &
 chercher la vérité dans les
 sciences. Plus la
 Dioptrique, les Météores
 et la Géométrie, qui sont
 les Essais de cete
 Méthode (1637)*

Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

LA GEOMETRIE

LIVRE PREMIER.

*Des problemes qu'on peut construire sans y employer
 que des cercles & des lignes droites.*

Tous les Problemes de Geometric se peuvent fa-
 cilement reduire a tels termes, qu'il n'est besoin, par
 après, que de connoître la longueur de quelques lignes
 droites, pour les construire.

Et comme toute l'Arithmetique n'est composée que
 de quatre ou cinq operations, qui sont : l'Addition, la
 Soustraction, la Multiplication, la Division, & l'Ex-
 traction des racines, qu'on peut prendre pour une
 espece de Division; ainsi n'a-t-on autre chose à faire,
 en Geometrie, touchant les lignes qu'on cherche,
 pour les preparer à être connues, que leur en ad-
 joûter d'autres, ou en ôter; ou bien, en ayant une

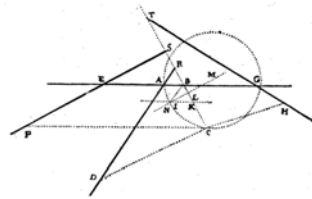
Comment
 le calcul
 d'Arithmetique
 se rapporte aux
 operations de
 Geometrie.

2014-04-03

*René Descartes: Discours
 de la méthode pour bien
 conduire sa raison, &
 chercher la verité dans les
 sciences. Plus la
 Dioptrique, les Météores
 et la Géometrie, qui sont
 les Essais de cete
 Méthode (1637)*

398 OEUVRES DE DESCARTES. 345-346
 & CH, a angles donnés sur les données, CB, multi-
 pliée par CF, produitt vne somme égale a CD multi-
 pliée par CH : c'est a dire, ayant fait :
 $CB \approx y,$ $CD \approx \frac{ex + be}{ff},$
 $CF \approx \frac{ex + de + de}{ff},$ & $CH \approx \frac{ex + fg - fg}{ff},$ 5
 l'equation est

$$y \approx \frac{-dek\frac{x}{f} \left\{ y - de\frac{x}{f} \right\} + bcfglx}{-cf\frac{x}{f} \left\{ y - de\frac{x}{f} \right\} + bcfgxx}$$
 10
 | au moins en supposant $e\frac{x}{f}$ plus grand que eg : car,
 s'il estoit moindre, il faudroit changer tous les signes
 + & -*. Et si la quantité y se trouuoit nulle, ou
 moindre que rien en cete equation, lorsqu'on a sup-

posé le point C en l'angle DAG, il faudroit le sup-
 poser aussy en l'angle DAE, ou EAR, ou RAG, en
 * B.

Descartes (1596-1650)

*Discours de la méthode pour bien conduire sa raison, &
 chercher la verité dans les sciences. Plus la Dioptrique,
 les Météores et la Géometrie, qui sont les Essais de cete
 Méthode (1637)*

Ungefärlig övers: Utläggning om metoden för att rätt styra
 sitt förnuft och för att söka sanningen i vetenskaperna. Samt
 dioptriken, läran om himlafenomenen och geometrin, vilka
 är de Försök där denna Metod prövas.

Immanuel Kant, se läsestycken s. 34-38

Aprioriska kategorier enl. Kant

1. Kvantiteten

Enhet
Mångfald
Allhet

2. Kvaliteten

Realitet
Negation
Begränsning

3. Relationen

Inherens och subsistens
(substans och accidens)
Kausalitet och beroende
(orsak och verkan)
Gemenskap
(växelverkan mellan handlingens
subjekt och objekt)

4. Modaliteten

Möjlighet – omöjlighet
Tillvaro – icke-tillvaro
Nödvändighet – tillfällighet

Kant: Kritik der reinen Vernunft, *Verkausgabe*, Band III,
Fr/M: Suhrkamp, 1968, pp. 118f. Övers. D. Broady

Dessutom de två aprioriska
varseblivningsformerna:
tid och rum

Jfr Aristoteles kategoritavla

1. substans
2. kvantitet
3. kvalitetet
4. relation
5. ort i rummet
6. tidpunkt
7. tillstånd
8. aktivitet/passivitet

Fenomenologi

Edmund Husserl (1859–1938)

Alfred Schütz (1899–1959)

Peter L. Berger & Thomas Luckmann,
The Social Construction of Reality, 1966

Socialkonstruktivism

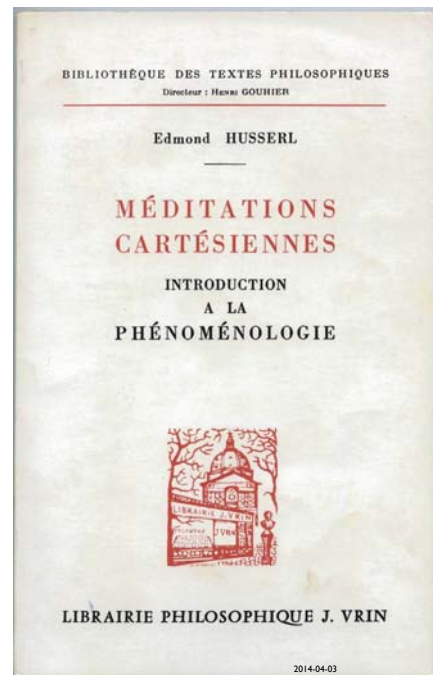
Edmund Husserl, se Läsestycken, s. 32

Edmund Husserl (1859-1938)

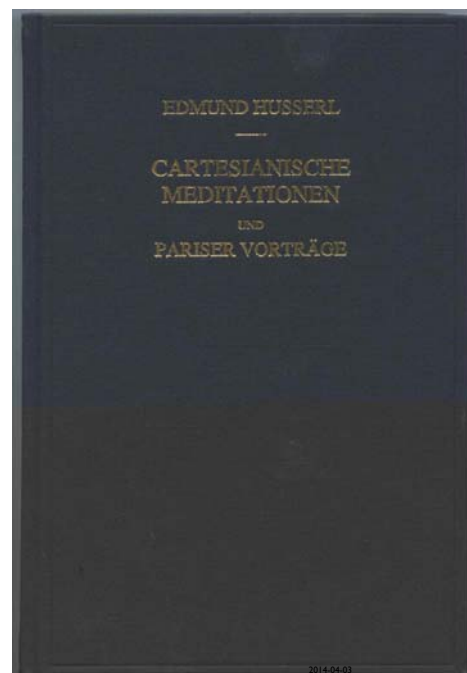
Viktiga inte minst
för den franska
importen av
fenomenologin
var de
cartesianska
föreläsningarna
i Paris 1929

En franskspråkig version
utkom redan 1931:
Edmond Husserl,
Méditations cartésiennes.
Introduction à la
phénoménologie.
Vrin, Paris 1931.
Övers. Gabrielle Peiffer &
Emmanuel Levinas.

Men en tyskspråkig
utgåva dröjde till 1950:
Edmund Husserl,
Cartesianische
Meditationen und Pariser
Vorträge, Husserliana,
Bd I., 1950.

Max Weber, se Läsestycken s. 56-57

Förståelsesociologi

Sidhänvisn. till Gilje, Nils/Grimmen, Harald: Samhällsvetenskapernas förutsättningar. Göteborg: Daidalos, 2007 (tredje uppl., tredje tryckningen, 2011), kap. 5. Paradigm och vetenskapliga revolutioner.

118ff handlingsparadigm (Gilje & Grimens term). Max Webers *verstehende Soziologie* (dvs sociologi syftande till att förstå, till skillnad från att enbart förklara).

Metodologiska individualister hänvisar ofta till Weber.

119 *Verstehen* (förstå) versus *erklären* (förklara).

Wilhelm Dilthey introducerade denna åtskillnad, som även skiljer humanvetenskaper från naturvetenskaper (s. 202).

119 Enl Weber och efterföljare: *handlingar* styrs av avsikter, till skillnad från utifrån observerbara *beteenden*.

Max Webers bidrag

Sidhänvisn. till Gilje, Nils/Grimmen, Harald: Samhällsvetenskapernas förutsättningar.
Göteborg: Daidalos, 2007 (tredje uppl., tredje tryckningen, 2011)

- Legitimitet
- Makt/herravälde
- Byråkrati (s. 211f, 214f, 260)
- Rationalisering (s. 264)
- Avmystifiering eller avförtrollning (Entzauberung) (s. 260f)
- Statusgrupp
- Idealtyp
- Metodologisk individualism (s. 118 samt kap. 8)
- Historiskt perspektiv
- Aktualisering av historien
- Förståelse (s. 118ff)
- Värdefrihet (s. 266ff)
- Vetenskap kontra vardagstänkande, politik, tro (s. 266ff)
- med mera

Hermeneutik, fyra förgrundsfigurer

Schleiermacher, Friedrich (1768-1834)

Ännu ingen skarp åtskillnad naturvetenskap/humanvetenskap.

Dilthey, Wilhelm (1833-1911)

Betonade egenarten hos *Geisteswissenschaften* (humanvetenskap, motsv. nutida humaniora och mycket av samhällsvetenskapen).
Insisterade på åtskillnaden förklara/förstå (*erklären/ verstehen*)
som svarar mot åtskillnaden naturvetenskap/ *Geisteswissenschaft*

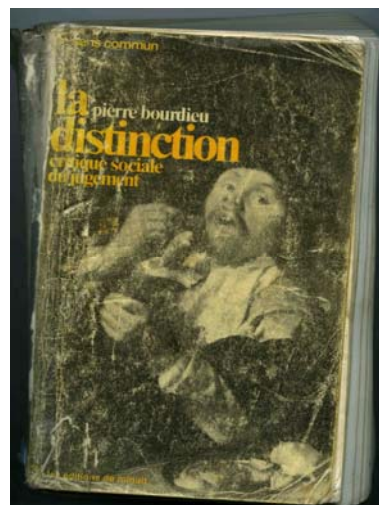
Gadamer, Hans-Georg (1900-2002)

Skrev *Wahrheit und Methode*, 1960, som väckte upp
hermeneutiken ur glömskan

Ricoeur, Paul (1913-2005)

Pierre Bourdieu, se Lästestycken s. 12-14

P. Bourdieu, *La distinction.*
Critique sociale
du jugement, 1979

Principer, tabellen för korrespondensanalysen av rummet av sociala positioner och rummet av livsstilar

Marcel Bleu		Golf, ridning, jakt	Antikvitetsaffärer, kvalitetsauktioner	Watteau, Utrillo, privatteatrar	
-------------	--	---------------------	--	---------------------------------	--

Antoine Watteau (1648-1721)

Maurice *Utrillo*
 1883- 1955

Principer, tabellen för korrespondensanalysen av rummet av sociala positioner och rummet av livsstilar

Marcel Bleu		Golf, ridning, jakt	Antikvitetsaffärer, kvalitetsauktioner	Watteau, Utrillo, privatteatrar	
Monique Rouge		Fotvandringar, cykelturer	Loppmarknader, filosofisk litteratur	Goya, Bach, Kafka, romanska kyrkor	

Francisco Goya (1746-1828)

Principer, tabellen för korrespondensanalysen av rummet av sociala positioner och rummet av livsstilar

Marcel Bleu		Golf, ridning, jakt	Antikvitetsaffärer, kvalitetsauktioner	Watteau, Utrillo, privatteatrar	
Monique Rouge		Fotvandringar, cykelturer	Loppmarknader, filosofisk litteratur	Goya, Bach, Kafka, romanska kyrkor	
Sylvia Vert		Folkdans, långpromenader	Vävning, dramaövningar	Keramik	
Jules Gris		Belote, fotboll	Mekar med bilen	TV	

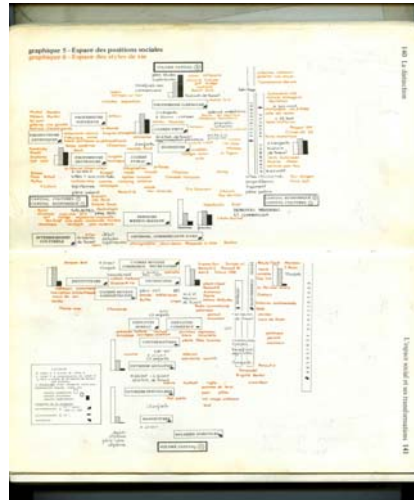
Principer, tabellen för korrespondensanalysen av rummet av sociala positioner och rummet av livsstilar

Marcel Bleu	Företagsledare, 3 barn, inkomst 102 000 F	Golf, ridning, jakt	Antikvitetsaffärer, kvalitetsauktioner	Watteau, Utrillo, privatteatrar	
Monique Rouge	Gymnasie-lärare, 2 barn, inkomst 40 000 F	Fotvandringar, cykelturer	Loppmarknader, filosofisk litteratur	Goya, Bach, Kafka, romanska kyrkor	
Sylvia Vert	Bibliotekarie, 1 barn, inkomst 33 000 F	Folkdans, långpromenader	Vävning, dramaövningar	Keramik	
Jules Gris	Diversearbete, 4 barn, inkomst 13 000 F	Belote, fotboll	Mekar med bilen	TV	

P. Bourdieu, *La distinction.*
Critique sociale du jugement,
 1979, p. 140f

Först publ. i
 P. Bourdieu & Monique de Saint
 Martin,
 "Anatomie du goût",
*Actes de la recherche en sciences
 sociales,*
 n° 5, 1976, pp. 2-82 & 89-112.

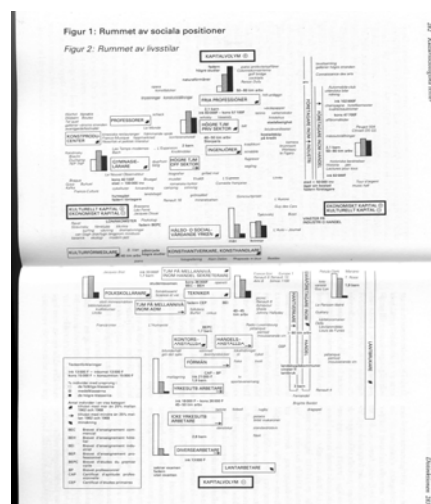
 Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

65

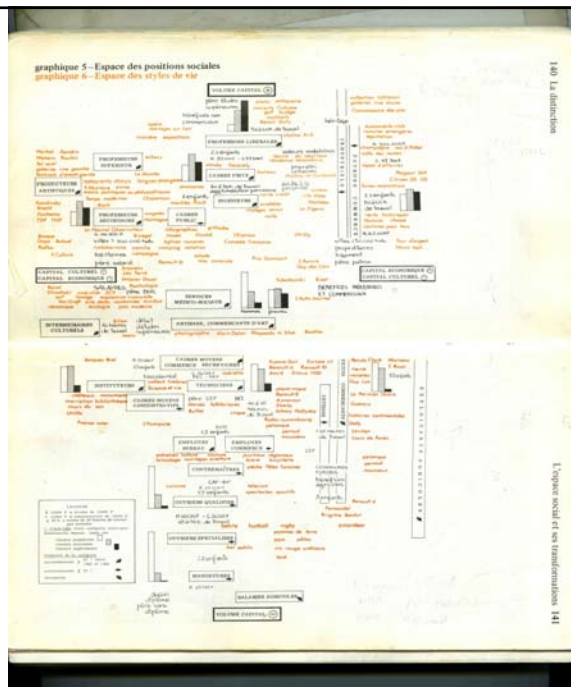
Övers. i P.
 Bourdieu,
*Kultursociologis
 ka texter,*
 Salamander,
 Stockholm
 1986, pp. 282f

 Donald Broady, www.skeptron.uu.se/broady/sec/

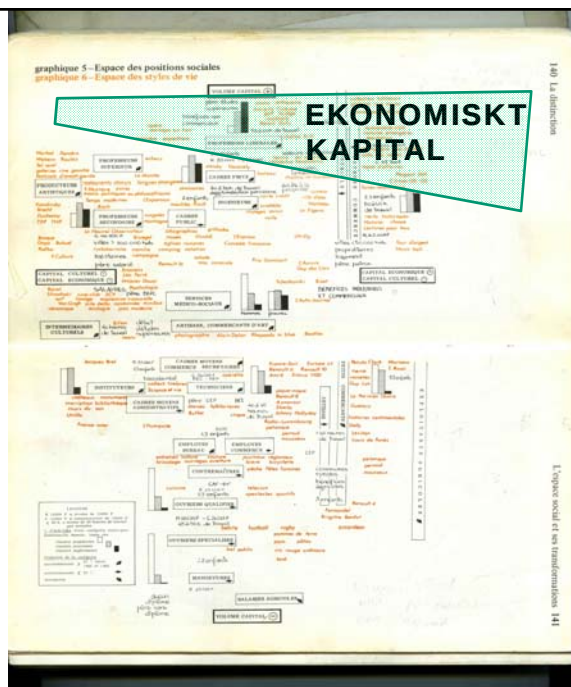

66

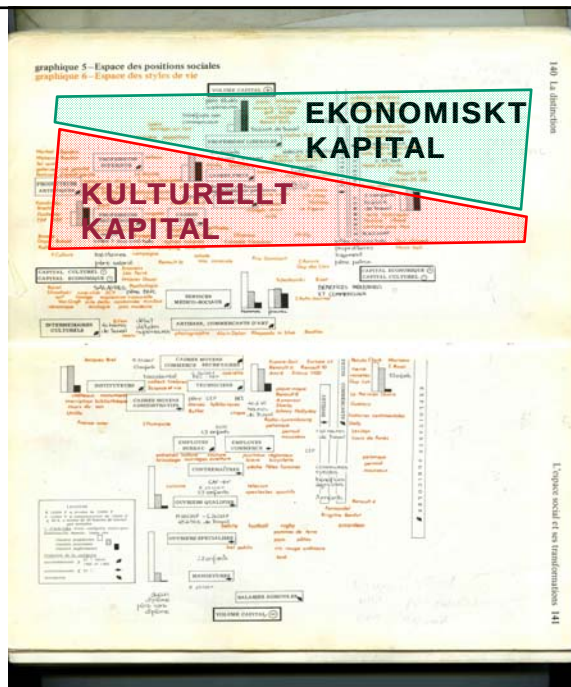
P. Bourdieu, *La distinction. Critique sociale du jugement*, 1979, p. 140f

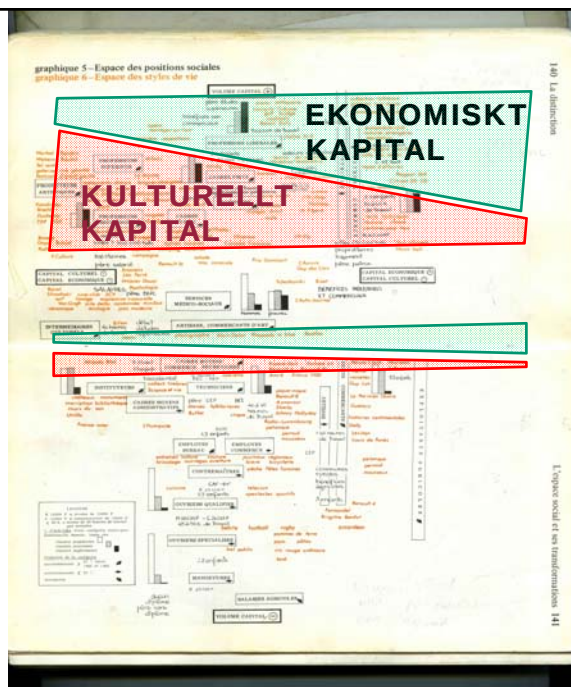
P. Bourdieu, *La distinction. Critique sociale du jugement*, 1979, p. 140f

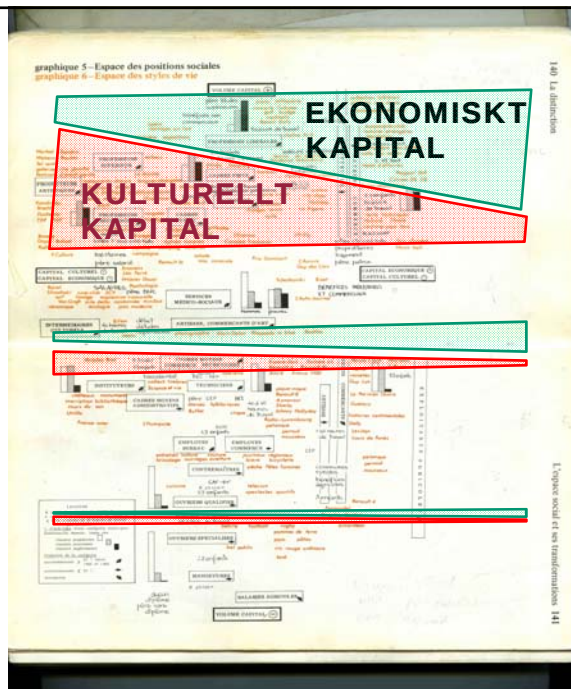
P. Bourdieu, *La distinction. Critique sociale du jugement*, 1979, p. 140f

P. Bourdieu, *La distinction. Critique sociale du jugement*, 1979, p. 140f

P. Bourdieu, *La distinction. Critique sociale du jugement*, 1979, p. 140f

De viktigaste utbildningssociologiska böckerna (1)

Bourdieu, Pierre & Jean-Claude Passeron, *Les héritiers. Les étudiants et la culture*, Minuit, Paris 1964.

Finns i flera senare utgåvor. Eng. övers. *The Inheritors. French students and their relation to culture*. The University of Chicago Press, Chicago/London 1979, ISBN 0-226-06739-4.

Samtidigt och de närmast följande åren rapporter och artiklar om andra kategorier studenter, t.ex. vid ingenjörsutbildningar (av Monique de Saint Martin) samt analyser av språket i universitetsundervisningen m.m.

Bourdieu, Pierre, Jean-Claude Passeron & Michel Eliard, *Les étudiants et leurs études*. Cahiers du Centre de sociologie européenne, Sociologie de l'éducation I, Mouton, Paris/La Haye 1964.

Rapport pédagogique et communication (ed. Pierre Bourdieu, Jean-Claude Passeron & Monique de Saint Martin), Cahiers du Centre de sociologie européenne, Sociologie de l'éducation II, Mouton, Paris/La Haye 1965.

— Jämte rapporter om olika kategorier studenter, t.ex. av Monique de Saint Martin om ingenjörstudenter.

De viktigaste utbildningssociologiska böckerna (2)

Bourdieu, Pierre & Jean-Claude Passeron, *La reproduction. Éléments pour une théorie du système d'enseignement*, Minit, Paris 1970.

Sv. övers. *Reproduktionen. Bidrag till en teori om utbildningssystemet*, Arkiv, Lund 2008, 295 s., ISBN 978-91-7924-212-1.

Bourdieu, Pierre: *Homo academicus*, Minit, Paris 1984.

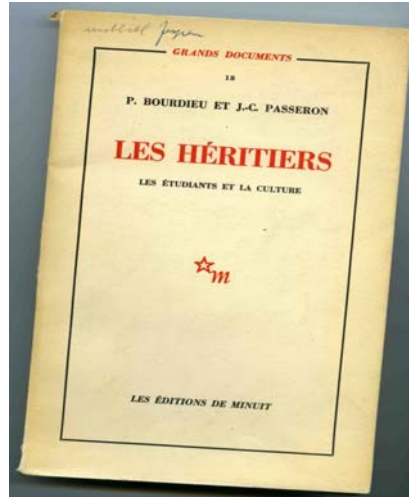
Sv. övers. *Homo academicus*, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Stockholm/Stehag 1996, 304 s., ISBN 91-7139-055-3. Eng. övers. *Homo academicus*, Polity Press, Cambridge 1988, 325 s., ISBN 0-7456-0258-4. Tysk övers. *Homo academicus*, Suhrkamp, Frankfurt am Main 1988, 455 s., ISBN 3-518-57893-6.

P. Bourdieu (1989), *La noblesse d'État. Grandes écoles et esprit de corps*, Minit, Paris, 1989.

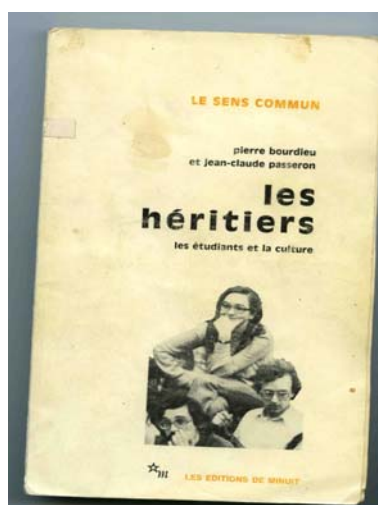
Eng övers. *The State Nobility. Elite Schools in the Field of Power*, Stanford University Press, Stanford 1996, 475 s., ISBN 0-8047-1778-8.

*Pierre Bourdieu &
Jean-Claude
Passeron: Les
héritiers. Les
étudiants et la
culture. Paris:
Minuit, 1964*

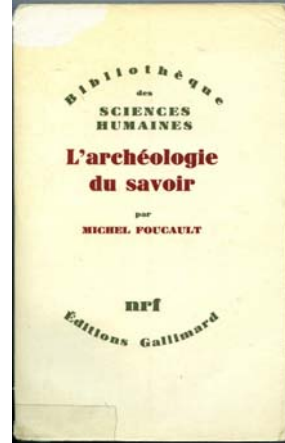
*Pierre Bourdieu &
Jean-Claude
Passeron: Les
héritiers. Les
étudiants et la
culture. Paris:
Minuit, 2 uppl.
1966*

Foucault, 1969

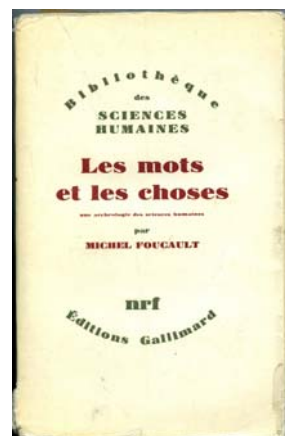
Foucault, Michel:
L'Archéologie du savoir.
Paris: Gallimard, 1969

Övers. Vetandets arkeologi.
Bo Cavefors Bokförlag,
Lund 1972

Foucault, 1966

Foucault, Michel:
*Les mots et les choses. Une
archéologie des sciences
humaines.*
Paris: Gallimard, 1966

Foucault, 1975

Foucault, Michel:
Surveiller et punir.
Naissance de la prison.
Paris: Gallimard, 1975.

Övers. Övervakning och
straff. Fängelsets födelse,
Arkiv, Lund 1987

